

บันทึกข้อความ

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
เลขที่รับ..... C ๓๕๘๑
วันที่..... ๒๐ ก.ค. ๖๖
เวลา..... ๐๘.๑๖ น.

ส่วนราชการ กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน โทร. ๒๒๑๓

ที่ กษ ๐๘๓๗.๐๓/๓๓๕๕ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอส่งรายงานสรุปการพัฒนาความรู้ตามตัวชี้วัดรายบุคคล

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

ตามที่ได้กำหนดตัวชี้วัดรายบุคคล รอบการประเมินที่ ๒ (๑ เมษายน ๒๕๖๖ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖) มิติการพัฒนาองค์กร มีตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการพัฒนาความรู้ ผ่านระบบ e-training/ e-learning นั้น

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้ดำเนินการพัฒนาความรู้ผ่านระบบ e-training และจัดทำสรุปบทเรียน จำนวน ๑ เรื่อง เสร็จเรียบร้อยแล้ว (รายละเอียดตามที่แนบ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

อนิธา แก้วสังข์
(นางสาวอรณิชา แก้วสังข์)
เศรษฐกรปฏิบัติการ

เรียน ผอ.กนผ.
เพื่อโปรดพิจารณา

๑ ลงนามในพจนานุกรม

๒ แจ้งฝ่ายพัฒนาฯ (รณก + ๑๓.) ตามแผนกรง

Nil M 18 กค ๖๖
(นายสุภัทรชัย โสพาทกิจกุลชัย)

ผู้อำนวยการกลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

ลงนามแล้ว

- อภก. ศก. รวบรวม

(นายเชษฐจร จันทร์แปลง)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

รายงานสรุปการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

*****

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
ชื่อ.....นางสาวอรุณิชา.....นามสกุล.....แก้วสังข์..... ตำแหน่ง.....เศรษฐกรปฏิบัติการ.....กลุ่ม/ฝ่าย.....กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร..... หลักสูตร/หัวข้อเรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้..... ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิสารสนเทศ..... สถานที่อบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้.....การเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (LDD e-training)..... หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนา.....กรมพัฒนาที่ดิน..... ตั้งแต่วันที่ 17 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566 ถึงวันที่ 18 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566..... เพื่อ ☒ อบรม ☐ สัมมนา ☐ อื่นๆ ระบุ.....
ส่วนที่ 2 สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
รายงานสรุปเนื้อหาสาระสำคัญในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ <u>บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ</u> 1.1 ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยี คือ วิทยาการที่นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติอุตสาหกรรม เป็นต้น หรือการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ใหม่เพื่อประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ โดยนำเทคโนโลยีอื่นหลายด้าน เช่น เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร และคมนาคม เป็นต้น มาใช้จัดการสารสนเทศต่าง สารสนเทศ คือ การแสดงหรือชี้แจงข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ หรือข้อมูลที่ผ่านกระบวนการประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) เทคโนโลยีที่ช่วยผลิต จัดการ รวบรวม จัดเก็บ สื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ในรูปแบบที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมเทคโนโลยีหลักสองสาขา คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งช่วยในการจัดเก็บบันทึกและประมวลข้อมูล กับเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งทำให้สามารถส่งข้อมูลและความรู้ไปยังผู้ใช้ที่อยู่ห่างไกล ได้อย่างรวดเร็วและประหยัด 1.2 องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ = ระบบประมวลผล + ระบบสื่อสารโทรคมนาคม + การจัดการข้อมูล 1.2.1 กระบวนการทำงานของระบบสารสนเทศ การนำเข้าข้อมูล (Input) → กระบวนการประมวลผล (Process) → การแสดงผลลัพธ์ (Output) 1.2.2 การจัดการสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ ปัจจัยสำคัญของการจัดการสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ ได้แก่ บุคลากร (People) ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) ข้อมูล (Data) กระบวนการ (Processes) และอินเทอร์เน็ต (Internet)

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

รายงานสรุปเนื้อหา (ต่อ)

บทที่ 2 เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ

2.1 การรับรู้จากระยะไกล (Remote Sensing)

การรับรู้จากระยะไกล (Remote Sensing; RS) เป็นศาสตร์และศิลป์ของการได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุที่ปรากฏบนพื้นผิวโลก โดยปราศจากการสัมผัสกับวัตถุเป้าหมายนั้น และบันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องมือตรวจวัด (Sensor) จากการสะท้อนและส่งผ่านพลังงานคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า แล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล วิเคราะห์ และประยุกต์ใช้งาน หลักการของการรับรู้จากระยะไกล ประกอบด้วย 1) การได้มาซึ่งข้อมูล (Data acquisition) โดยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากแหล่งกำเนิดพลังงาน 2) การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analysis)

2.2 ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System)

ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) เป็นศาสตร์ที่วิวัฒนาการมาจากวิชาภูมิศาสตร์และวิชาการแผนที่ และเป็นส่วนสนับสนุนสาขาอื่น ๆ เช่น วิศวกรรมวิทยาการคอมพิวเตอร์ และคณิตศาสตร์ เป็นต้น ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ได้ถูกพัฒนาขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ.1960 ในระยะแรกได้มีการนำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ มาใช้ในการวางแผนจัดการสำรวจ วิเคราะห์ จัดเก็บข้อมูล และนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนจัดการพัฒนาแปลงที่ดินขนาดใหญ่ในพื้นที่ชนบทของแคนาดา โดยองค์ประกอบของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ได้แก่ บุคลากร (People) ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) ข้อมูล (Data) และกระบวนการ (Processes)

ลักษณะของข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ประกอบด้วยข้อมูล 2 รูปแบบ ดังนี้

1) ข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial data) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งที่ตั้งของข้อมูลต่างๆ บนพื้นโลก ซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่

- ข้อมูลเวกเตอร์ (Vector) ประกอบด้วยจุด เส้น หรือพื้นที่ที่ประกอบด้วยจุดพิกัดทางแนวราบ (X,Y) และ/หรือ แนวตั้ง (Z) หรือ Cartesian Coordinate System โดยมีลักษณะและรูปแบบ (Spatial features) 3 รูปแบบ คือ ข้อมูลแบบจุด (Point features) ข้อมูลแบบเส้น (Line features) และรูปแบบพื้นที่ (Polygon features)

- ข้อมูลราสเตอร์ (Raster) คือ ข้อมูลที่มีโครงสร้างเป็นช่องเหลี่ยม เรียกว่า จุดภาพ หรือ Grid cell เรียงต่อเนื่องกันในแนวราบและแนวตั้ง ในแต่ละจุดภาพสามารถเก็บค่าได้ 1 ค่า มีทั้งหมด 256 ค่า มีค่าตั้งแต่ 0-255 ค่า (8 Bit) ความสามารถแสดงรายละเอียดของข้อมูลขึ้นอยู่กับขนาดของเซลล์ ณ จุดพิกัดที่ประกอบขึ้นเป็นฐานข้อมูลแสดงตำแหน่งจุดนั้น เช่น ภาพถ่ายดาวเทียมและภาพถ่ายทางอากาศในรูปแบบดิจิทัลไฟล์ แบบจำลองความสูงเชิงเลข (DEM)

2) ข้อมูลที่ไม่อยู่ในเชิงพื้นที่ (Non- Spatial data) เป็นข้อมูลเชิงบรรยาย (Attribute) ซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ข้อมูลตารางที่เชื่อมโยงกับกราฟฟิก (Graphic table) และข้อมูลตารางที่ไม่เชื่อมโยงกับกราฟฟิก (Non-Graphic table)

หน้าที่ของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ การนำเข้าข้อมูล (Input) การปรับแต่งข้อมูล (Manipulation) การบริหารข้อมูล (Management) การเรียกค้นและวิเคราะห์ข้อมูล (Query and Analysis) การนำเสนอข้อมูล (Visualization)

การวิเคราะห์ข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ แบ่งรูปแบบหลักในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ 2 รูปแบบ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเวกเตอร์ (Vector data analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลราสเตอร์ (Raster data analysis)

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

รายงานสรุปเนื้อหาฯ (ต่อ)

2.3 ระบบกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลก (Global Positioning System : GPS)

เป็นระบบนำร่องโดยใช้ดาวเทียมที่ริเริ่มโดยหน่วยงานความมั่นคงของประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี 1973 GPS ใช้หลักการตรวจวัดสัญญาณที่ส่งจากดาวเทียมที่ทราบวงโคจรที่แน่นอน สัญญาณนี้จะถูกรับโดยเครื่องรับที่สถานีภาคพื้นดิน มีองค์ประกอบ 3 ส่วนหลัก คือ ส่วนอวกาศ (Space segment) ส่วนสถานีควบคุม (Control segment) และส่วนผู้ใช้ (User segment)

บทที่ 3 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศของกรมพัฒนาที่ดิน

3.1 แอปพลิเคชันสารสนเทศดินและข้อมูลการใช้ปุ๋ย LDD Soil Guide

เป็นแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้เกษตรกร หรือบุคคลที่สนใจทั่วไป สามารถทราบลักษณะของดิน คุณสมบัติของดิน ตลอดจนการจัดการดินเพื่อการปลูกพืช ความเหมาะสมของดิน ในการปลูกพืช คำแนะนำปุ๋ยสำหรับกลุ่มชุดดิน คำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเบื้องต้น และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ที่ต้องการ โดยให้ข้อมูลข้อมูลกลุ่มชุดดิน มาตรฐาน 1: 25,000 ทั้งประเทศ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินมาตรฐาน 1 : 25,000 ทั้งประเทศ และข้อมูลภาพถ่ายออร์โธรีสีมาตรฐาน 1 : 4,000 ทั้งประเทศ

3.2 แอปพลิเคชันกคดรู้ดิน

เป็นแอปพลิเคชันที่สามารถเรียกดูข้อมูลดินและข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินจากแอปพลิเคชัน โดยมีรายละเอียดแนวทางการจัดการดินเบื้องต้น ปัญหาของดินและพืชที่มีความเหมาะสมในการปลูก ผู้สนใจสามารถเรียกดูที่ตั้งแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการดินคือ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 แห่ง สถานีพัฒนาที่ดิน 77 จังหวัด ศูนย์การเรียนรู้ รวมไปถึงตำแหน่งของร้านค้าเกษตร ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ บนแผนที่ รวมทั้งสามารถเรียกดูเส้นทางจากตำแหน่งปัจจุบัน ไปยังสถานที่ที่สนใจได้บนแผนที่ได้

3.3 ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรดินรายจังหวัด LDD Land Info

เป็นแอปพลิเคชันที่ประกอบด้วยแผนที่กลุ่มชุดดิน แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนที่ดิน ปัญหา แผนที่แนวเขตป่าไม้ถาวร แผนที่ความเหมาะสมของดินในการปลูกพืช (ข้าว พืชไร่ ไม้ผล) แผนที่กำหนดเขตความเหมาะสม สำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) และแผนที่ผลกระทบจากภัยแล้ง ซึ่งสามารถสืบค้นข้อมูลได้ถึงระดับตำบล โดยแผนที่ชนิดต่าง ๆ ให้บริการบนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และ Smart device เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูล ได้อย่างง่าย สะดวก รวดเร็ว และสามารถนำข้อมูลไปประกอบการตัดสินใจ วางแผนทำการเกษตร หรือการจัดการด้านต่าง ๆ น ำไปสู่การพัฒนาและการจัดการอย่างยั่งยืนต่อไป

3.4 ระบบนำเสนอแผนที่กลุ่มชุดดิน

ระบบนำเสนอแผนที่กลุ่มชุดดิน มาตรฐาน 1 ต่อ 25,000 โปรแกรมสำหรับนำเสนอข้อมูลชุดดินและกลุ่มชุดดิน ในประเทศไทย โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ขนาดพื้นที่ คุณสมบัติทางเคมีและกายภาพของแต่ละกลุ่มชุดดิน ปัญหาของดิน ความเหมาะสมของดินในการปลูกพืช แต่ละชนิดในพื้นที่ รวมถึงแนวทางการจัดการดิน

3.5 ระบบตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ระบบตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Present Land use Monitoring) โปรแกรมสำหรับใช้ในการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินและรายงานการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประชาชนเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถสอบถามข้อมูลในพื้นที่ที่สนใจ หรือค้นหาประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินตามรายชื่อ จังหวัด อำเภอ และตำบล

ส่วนที่ 2 (ต่อ)

3.6 ระบบบริหารและติดตามโครงการปลูกหญ้าแฝก

ระบบบริหารและติดตามโครงการปลูกหญ้าแฝก (Vetiver Grass Tracking: VGT) เป็นโปรแกรมหนึ่งในชุดโปรแกรมระบบบริหารจัดการการตัดสินใจเชิงพื้นที่ EIS - ด้านการพัฒนาที่ดินพัฒนาเพื่อใช้บริหารและติดตามผลการดำเนินงานโครงการปลูกหญ้าแฝก ซึ่งผู้สนใจทั่วไปสามารถค้นหาข้อมูลโครงการฯ จากข้อมูลเชิงพื้นที่ได้หลายรูปแบบ เช่น ค้นหาจากพื้นที่เป็นวงกลมโดยกำหนดระยะรัศมีจากจุดที่สนใจ กำหนดพื้นที่ค้นหาแบบอิสระ รวมไปถึงสรุปผลการดำเนินงานโครงการปลูกหญ้าแฝกในรูปแบบแผนภูมิแท่ง ตารางข้อมูล หรือแผนที่เพื่อแสดงผลการดำเนินงานแบบต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ จำแนกพื้นที่ตามสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต จังหวัด และสามารถเลือกหน่วยงานหลักที่เป็นผู้ดำเนินการได้

2.2 ประสพการณ์/ประโยชน์ที่ได้รับ/การประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

ต่อตนเอง

การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภูมิสารสนเทศ ทำให้เกิดองค์ความรู้เพิ่มขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์และปรับใช้กับการลงพื้นที่ภาคสนามได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ต่อหน่วยงาน

การมีความรู้เกี่ยวกับภูมิสารสนเทศ เป็นการเพิ่มทางเลือกและเครื่องมือในการทำงาน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์กับงานที่เกี่ยวข้องในหลากหลายด้าน สามารถเผยแพร่ความรู้และแอปพลิเคชันให้เกษตรกรในพื้นที่ที่ทำการสำรวจหรือผู้สนใจได้ใช้มากขึ้น

2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

-

2.4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

-

ลงชื่อ อภิญญา แก้วสังข์

(นางสาวอรณิชา แก้วสังข์.)

ตำแหน่ง เศรษฐกรปฏิบัติการ

ผู้รายงาน

วันที่ 18 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566

ส่วนที่ 3 ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

( ) ทราบ

ลงชื่อ

(นายเชษฐจร จันทรแปลง)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

วันที่   เดือน   พ.ศ.